

VORDENS VERLEDEN EN VORDENS LEED

Regelmatig werden er in het Scholtambt van Zutphen beslagleggingen gedaan op boerderijen en hun goederen vanwege het niet voldoen van schulden zoals tienden, leningen, rentes, borgen, pachtschuld, belasting (verponding) etc.

Vooral in tijden van slechte opbrengsten door weersomstandigheden, veeziektes en andere oorzaken was het voor een pachtboer vaak moeilijk om te voldoen aan zijn verplichtingen. Niet zelden kwam het daardoor voor dat er beslag werd gelegd op zijn onroerende goederen door de crediteuren, die hiermee hun belang veilig probeerden te stellen.

Dit betekende echter dat zo'n boerengezin door de gedwongen verkoop van het gereedschap en alle overige bezittingen tot bittere armoede verviel en volledig afhankelijk werd van de liefdadigheid van familie en diaconie. Uit bewaard gebleven akten van gedistraheerde inboedels in de oudrechterlijke archieven blijkt dat dergelijke schrijnende toestanden regelmatig voorkwamen op het platteland, ook in Vorden.

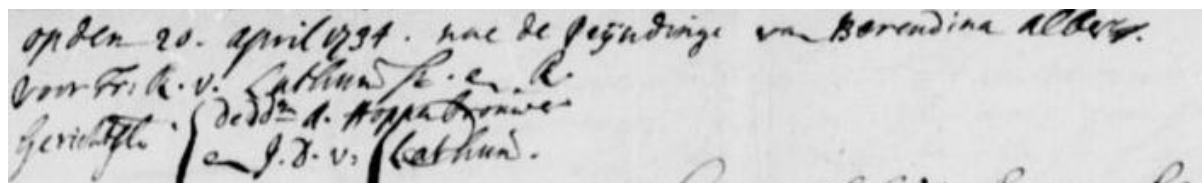
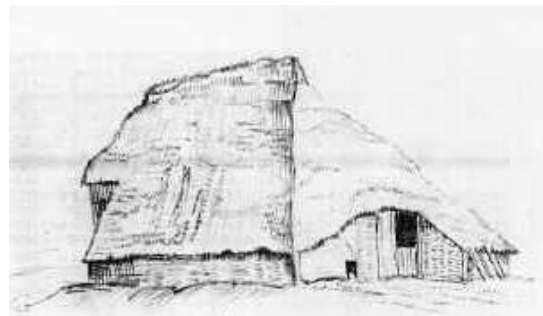
Zoals tegenwoordig de overheid het eerste recht heeft om geld te innen bij een faillissement was het bij het Scholtambt in die tijd niet anders. Bovendien zorgden ook de landgoedeigenaren er wel voor dat zij voor in de rij stonden om de schuld te innen bij hun pachtboeren.

Een voorbeeld hiervan is de verkoop van diverse roerende goederen in 1734 bij pachtboerderij de Venne, waarbij de beslaglegging door de pachtheer Baron van Westerholt van Hackfort snel gevolgd werd door een openbare verkoop waarvan de opbrengst geheel ten goede van hem kwam. Of hij wel het eerste recht had om zijn schuld te verhalen op zijn pachtboer wordt niet duidelijk uit de aktes, maar het is opmerkelijk dat de griffier

de volgende opmerking plaatste bij de akte van peinding door Hackfort:

na beslaglegging door Berendina Aelberts.

Hieruit blijkt dat Berendina Aelberts reeds beslag had laten leggen op de goederen van haar broer maar dat van Westerholt desondanks wist te regelen dat de verkoop alleen wegens zijn beslagname plaats vond.

op den 20. april 1734. nae de peindinge van Berendina Aelberts.
voor Fr. K. v. (Kath. v. e. r. k.)
gerichtste } deede d. Appellatien
en J. D. v. (Kath. v. e. r. k.)

Op de 18^e april 1734.

Voor Fred: Ro. Van Lathum St. en R. Gerichtsl: den J.D.V van Lathum en Henr: Craassenberg

Betreft Erve de Venne . Boer Berent Aelberts en zijn vrouw Gerritjen Polman.

Arent Hilverink: Laat beslag leggen op alle roerende goederen vanwege een schuld van 19 gulden sinds Pasen 1731.

Op de 20^e april 1734.

Betreft Erve de Venne . Boer Berent Aelberts en zijn vrouw Gerritjen Polman.

1). Berendina Aelberts: Op de 20^e april 1734 laat Berendina Aelberts beslag leggen op de boedel van haar broer en schoonzuster, zijnde de onroerende goederen bij het erve de Venne wegens een schuld van 50 gulden vanwege haar nog te ontvangen moeders erfdeel.

2) Huize Hackfort: Op dezelfde dag, na beslaglegging door Berendina Aelberts, laat ook Gerrit Olthuijs, mede namens Teunis Nijland, beslag leggen op alle roerende goederen vanwege een pachtachterstand van 2 jaar van het erve het Venne aan de Baron van Westerholt van Hackfort ten bedrage van 52 gulden. De beslaglegging betreft effecten en evt. obligaties, bestaande inboedel, bouwgereedschap, levende have zoals paarden en koeien en al het gedorste en het niet gedorste graan, -bij onvoldoende opbrengst te compenseren met diensten of andere werkzaamheden ter voldoening van de dan nog openstaande schuld.

Dergelijke mede opgelegde diensten kwamen gewoonlijk voort uit het pachtcontract, waarbij een pachter, behalve met zijn goederen, ook persoonlijk garant stond.

Alles wijst erop dat de heer van Hackfort lucht had gekregen van de beslaglegging en daarop snel actie ondernam om zijn deel veilig te stellen.

Den 3. Meij 1.734

Voor Ant: Hoppenbrouwer stadhouder R: Gerichtsl: M: Omkruijt en W: Nijenhuijs

Conditien en voorwaarden waarna ten overstaan van een Weled: Scholten Ger: uit kragte van Gerichtelijke Cessie ten versoeke van Gerrit Olthuijs en Teunis Nijlandt, in het openbaar aan de meestbiedende sullen verkoft worden dese navolgende gerede goederen van Berent Aelberts en Gerritjen Polman sijne hujsvrouw Bouwluijden op 't Venne onder Vorden.

- 1.) De verkopinge sal geschieden bij insate en hogingen met guldens van twintig str: het stuk.
- 2.) Alwie voor eenen gulden of daar onderkomt te kopen sal het selve aanstonts moeten betalen, en wat meerder komt te gelden binnen den tijt van ses wekens en daarvoor moeten stellen twee sussicante Burgen in het Scholtampe van Zutphen wonende en gegoede, tot keur van de Rigter Michiel Onkruijt bij absentie van den Rigter J:W: Scholten, welke Burgen eene voor all en all voor een met en neffens den principalen Koper sullende verbonden zijn onder parate end elke Excecucie, met Remuntiatie van de Exceptien van ordere, divisie en executie.
- 3.) Zo iemant sulke burgen niet konde of wilde stellen, sal het gekofte parceel wederom opgehagen worden, wat het selve als dan minder komt te gelden sal den eersten Koper moeten suppleren, en zo het meerdere gelt sal voor hem geen profijt wezen.
- 4.) De betalinge sal geschieden aan handen van den Rigter Jan Willem Scholten in vrij gelt sonder de minste kortinge uit wat oersake het ook soude mogen wezen, alwaar het schoon, dat iemant op deze boedel af de Cessionarien iets te pretenderen hadde.

X	1.	Panne en hangijser	0	8	0
X	1.	Rooster 2. lampen xc.	0	3	0
X	1.	Houten bakjen met 1. strijkijser	0	1	0
X	1.	Kuijpen met asse	0	2	0
X	1.	Wanne	0	5	0
X	1.	Snijbak	0	5	0
X	1.	Haem	0	7	0
X	1.	Nog een Haem	0	12	0
X	1..	Ligte	0	11	0
X	1..	Nog een Haem met een touw	0	2	0
X	1.	Peerdetouw	0	14	0
X	1.	IJser repen	0	14	0
X	1.	Bargstok met den rink	0	8	0
X	1.	teervat	0	2	0
X	1.	toom	0	2	0
X	2.	Kuppel touwen	0	4	0
X	1.	Nog twee toomen	0	4	0
X	1.	haarhamer	0	8	0
X	2.	Gavels twe grepen voor mij gekogt	0	5	0
X	2.	bouwzigten	0	5	0
X	1.	Exe met 1. schuppe	0	9	0
X	1.	Schuppe en 1. spa	0	4	0
X	1.	bijle	0	5	0
X	1.	brake	0	1	0
X	1.	IJseren pot (Bet Scholten koper, burge Jan Bessem)	1	0	0
X	1.	Karne xc.	0	2	0
X	1.	Zeijsen voor mij	0	6	0
X	1.	Melkvaatjes	0	1	0
X	1.	Botertonne met 1 gavel	0	4	0
X	1.	Ton en 1. stamper xc.	0	10	0
X	1.	waterremmer	0	1	0
X	1.	Plagge zigt	0	7	0
X	1.	waterremmer	0	7	0
X	1.	zaaijschepel	0	4	0
X	1.	witsteen	0	12	0
X	2.	vlegels	0	2	0
X	1.	koesomp	0	2	0
X	1.	Nog 1. koesomp	0	7	0
X	2.	varkenszompen	0	4	0
X	1.	Paerdesomp voor mij gekogt niet bet:	3	3	0
X	1.	Peerde reupe	0	14	0
X	1.	baktrog	0	1	0

X	1.	Stender	0	2	0
X	1.	Strokorf 1 Eeker	1	3	0
X	2.	Koekettens	0	3	0
X	1.	Hakselkiste	0	2	0
X	1.	tafel	0	2	0
X	2.	spinnewielen	0	3	0
X	1.	Klein koesompken	0	2	0
	2.	Kisten (koper Harm. Klein Veltkamp. Burgen Toink en Elshof)	2	14	0
X	1.	Peerde Slot	0	10	0
X	1.	Haal	0	15	0
X	1.	tange	0	4	0
X	1.	Soltvat met 4 tinne lepels	0	2	0
X	3.	Aarde schotels xc	0	1	0
X	1.	Aarde kanne met den assenpot	0	1	0
X	2	Beddesteden met een kastjen	0	6	0
X	8.	Stoelen	0	1	0
X	1.	biertonne	1	0	0
X	1.	dito	0	9	0
X.	1	dito	0	10	0
X	3.	Bedden met de peluwen XC.	0	13	0
		Den Bakoven. (Koper Olthuijs den Excutant.)	1	2	0
X		De Schuppe. (Koper Bijlerman)	1	17	0
		Het holt en ijserwark aan de putte	0	10	0
	1	Wagen met mestplanken. (Koper met Reint Hissink Burgen Hammerman - Wagteelink)	9	0	0
	1	Ploeg (koper Enserink. Burgen Toink en Wesselink)	4	0	0
X	1.	Paar lange wagen laeren	0	19	0
X	1	Paar korte leeren en eenige planken	0	12	0
X	1.	Grote Egge	0	12	0
X	1.	Paar eggen	0	7	0
X	1.	Paar dito	0	5	0
	1	Storte karre. (Koper Heijinck. Burgen. Bainck – Olthuijs)	1	18	0
X	1.	Lenkwagen en weseboom	0	6	0
X		Eenige slijten op den balken en hilde met wat planken	0	8	0
X	1.	Klimleer en wannestoel	0	3	0
X	1.	Hecken. (Koper Olthuijs den excut:)	1	0	0
X	1.	Lange wagenleer	0	3	0
		Het weeke holt. (Koper Schothorst. Burgen Spijckerman-Smeinck)	6	0	0
X	½	Vim bossen met eenig losholt	0	10	0
		Het gezaeij op 't lant			
	2.	Honders en 3 gansen. (Koper L. Scholten)	1	0	0
	1.	Rode koe. (Koper Koppelman. Burgen Heijnl en Hakkerman)	9	10	0
	1.	Zwart munk koe. (Koper L. Scholten. Burge Jan Bessem.)	11	15	0

	1.	Roodt blaarde vierse. (Koper Hakkerman. Burgen. Heijnk en Jan Keuper)	4	15	0
	1.	Rode Vierse. (Koper W. Memelink. Burgen Jan Kuiper – Jan Stigt)	4	5	0
	1.	Zwart jarig kalf	2	13	0
X	1.	Zog met 5 keunen	5	7	0
X	2.	Winter varkens. (Koper Memelink)	4	5	0
	2.	Beer varkens. (Koper Venneman. Burgen Wagtelink – Bijlerman)	2	0	0
	1.	Olt zwart paerdt. (Koper Henr: Schothorst. Burge Peter Meijerink)	4	0	0
	1.	Zwart merrije paerdt. (Koper Eijler. Burgen Leemreise- P. Meijerink)	10	5	0
		Het half woeste lant bij Kerkhofte bezaeijen. (Olthuijs koper)	2	0	0
		De klaver in den hof. (Koper D. Schothorst. Burgen W op de Heege- P. Meijerink)	1	10	0
		De vierakkerse weijde outjaar te bedrijven. (Koper Kerkhof)	4	5	0
		De weide bij 't onlant als boven. (Koper Jan van Till. Burgen Elshof-P. Meijerink)	5	0	0
		Den Boeragter aan de Camp te beweiden. (Koper Willem op de Heege. Burgen. G. Schothorst en Voorderman)	3	10	0
		De zaadtraven in den Hof. (Koper H: Schothorst)	0	12	0
X	1.	Kruijwagen	0	3	0
		't Lijnzaadt in den hof gezaeijt. Xc. (Koper Teunis Nijlandt den Excut:)	3	0	0